

der har den højtærede Minister taget den Stilling, at det skal slaas fast, at vi skal have 3 Landsretter. Den 5 Procents Forøgelse af Befolkningen, som de sønderjydske Landsdele repræsenterer, skal bevirke, at vi forøger Landsretternes Tal fra 2 til 3. Ministeren eller Ministeriet, som det hedder, motiverer det paa den Maade, som ogsaa Venstres Ordfører motiverede det paa, at der endnu stadig er privatretlige Forhold, hvor der dømmes efter tysk Ret. Men jeg maa rigtignok sige, at jeg har lidt mere Tillid til Vestre Landsrets Dommere end den højtærede Justitsminister. Jeg tror godt, at de kan paatage sig den meget vanskelige Opgave at sætte sig ind i den paa-gældende tyske Ret. Nej, Forholdet er det, at den højtærede Minister rejser rundt i Landet og taler om Regeringens store og smukke Handlinger i Retning af Forenkling og Besparelse, men naar han kommer til sit eget Ministerium, optræder han ikke som Minister for Justitsvæsenet, men som Minister for Juristerne og søger paa enhver Maade at dække Juristerne, at skaffe saa mange Stillinger som muligt til disse. Og det gælder ikke blot Landsretterne, hvor den tredie Landsret fastslaas ikke som en midlertidig, men som en blivende Ordning, men det gælder ogsaa de sønderjydske Underretskredse, hvis Antal skal slaas fast nu, skønt der under de tidligere Forhandlinger var temmelig stor Enighed i Udvalget om, at vi udmærket godt kunde nøjes med færre Underretskredse i Sønderjylland. Og det samme gælder, naar vi reviderer Retsplejeloven, Underretsdommerne i det gamle Kongerige. Saa vidt jeg ved, har Lønningsraadet eller Sparekommissionen — jeg ved ikke rigtig hvem — haft fat paa dette Spørgsmaal og er naaet til, at vi kunde spare omtrent 26 Underretskredse. Jeg kan ikke se, at vi har Lov til paa et Tidspunkt som det nuværende at lave en endelig Retsplejeordning med 95 Underretskredse, naar vi kunde nøjes med 70 eller deromkring.

Naar jeg har nævnt dette, skal jeg gaa meget hurtigt over de fleste af de andre Spørgsmaal. Jeg vil dog gerne nævne, at det Forslag, der er stillet med Hensyn til ændrede Regler for Opnaelse af Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest, nærer jeg megen Betænkelighed ved, ikke ved Ændringerne i Betingelserne, ikke ved, at Fristen nedsættes fra 1 Aar til 3 Maanedes, men ved, at den Ret, som i sin Tid er blevet sikret Borgerne, at de kan forlange, at Nævninger skal afgøre Spørgsmaalet, om de har Ret til Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest, nu skal berøves dem, saaledes at kun de

anklagede, som er blevet frikendt ved en Nævningeret, skulde kunne faa Spørgsmaalet forelagt for Nævninger, medens alle de andre, hvis Sager ikke er blevet forelagt for Nævninger og behandlet paa denne Maade, ikke skulde kunne forlange Nævninger. Nu indrømmer jeg Ministeren, at det utvivlsomt er et besværligt Apparat at sætte i Gang, og at det betyder en Forenkling, at kun de, der har faaet deres Sag paadømt ved Nævningeret, skal kunne faa Spørgsmaalet om Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest afgjort sammesteds. Men det er ikke uden Grund, at det i sin Tid er fastslaet, at kommer en Mand uberettiget i Varetægtsarrest, har han Ret til at henvende sig til Nævningerne, til Borgerne selv, for at faa afgjort, om han er berettiget til Erstatning eller ikke. Jeg er derfor meget betænkelig ved det Forslag, der stilles paa dette Punkt.

Jeg nærer — jeg tror nogenlunde i Tilslutning til Venstres Ordfører (Rudfeld) — nogen Betænkelighed ved Bestemmelsen om, at Underretsdommere kan tilkaldes i Landsretssager. Hvis den højtærede Minister havde fulgt Straffeprocudvalgets Forslag og gennemført Anklageprincippet, saaledes at Underretsdommeren ikke havde staaet som den, der ved Underretten stadig havde Ansvaret for, at Sandheden blev skaffet til Veje, men at det var den offentlige Anklager, der skulde lægge Materialet til Rette, saa havde jeg været meget mindre betænkelig, men nu har Ministeren af Udvalgets Betænkning lagt alle de andre Bestemmelser angaaende Anklageprincippet og Umiddelbarhedsprincippet videre Gennemførelse til Side og kun taget det ene Punkt ud, at Underretsdommeren skal kunne tilkaldes til Landsretten. Det mener jeg er overordentlig betænkeligt, for ved den givne lille Ret kommer Lederen ved de Forklaringer, tiltalte giver, uvilkaarligt, selv om han ikke skulde det, til at virke, ikke som Inkvisitor — det er vel for stærkt et Udtryk —, men dog som ikke-upartisk, saaledes som han efter det rene Anklageprincip skulde gøre.

I hele den, maa jeg kalde det: hysteriske Debat, der har været ført om Nævningesagerne, synes jeg, den eneste rigtige af Avisartiklerne har været den i „Berlingske Tidende“, hvor det blev gjort gældende, at det var ganske naturligt, at Nævningerne i den meget omtalte Sag traf deres Afgørelse saaledes, som de gjorde, og at en af Grundene dertil var, at Rettens Formand i Virkeligheden ikke stod over Partierne, som han skulde gøre, som den rent upartiske, men, som Retsplejen er, uvilkaarligt kom til at